

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POREVIZIJSKO POROČILO

Popravljalni ukrepi pri reviziji upravljanja z mineralnimi surovinami

2026

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POREVIZIJSKO POROČILO

Popravljalni ukrepi pri reviziji upravljanja z mineralnimi surovinami

Številka: 320-9/2022-47

Ljubljana, 30. marca 2026

1. Uvod

V revizijskem poročilu o upravljanju z mineralnimi surovinami¹, št. 320-9/2022-37 z dne 24. 11. 2025 je Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: računsko sodišče) izreklo mnenje, da sta bili Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za naravne vire in prostor (v nadaljevanju: ministrstvo), na katero je prešlo delovno področje rudarstva², pri upravljanju z mineralnimi surovinami delno učinkoviti.

Ker vse razkrite nesmotrnosti niso bile odpravljene med revizijo, je računsko sodišče od ministrstva v revizijskem poročilu zahtevalo predložitev odzivnega poročila.

Ministrstvo je v predpisanem roku 90 dni računskemu sodišču predložilo odzivno poročilo³. V odzivnem poročilu, ki ga je s kvalificiranim elektronskim podpisom potrdila odgovorna oseba Jože Novak, minister, so predstavljeni popravljalni ukrepi. V porevizijskem postopku smo pregledali odzivno poročilo ter preizkusili verodostojnost in zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov. V tem poročilu:

- predstavljamo nesmotrnosti, ki so bile razkrite v revizijskem poročilu in so zahtevale ukrepanje,
- povzemamo popravljalne ukrepe in
- izrekamo mnenje o zadovoljivosti popravljalnih ukrepov.

¹ [URL: <https://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/revizija/upravljanje-z-mineralnimi-surovinami/>], 24. 2. 2026.

² Naloge na področju rudarstva so bile na podlagi 38. člena Zakona o državni upravi (ZDU-1; Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, in 153/22) do 13. 2. 2023 v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo, z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi (ZDU-10; Uradni list RS, št. 18/23) dne 14. 2. 2023 pa so prešle v pristojnost Ministrstva za naravne vire in prostor. Za obe ministrstvi v reviziji uporabljamo enoten izraz ministrstvo.

³ Št. 006-5/2024-2560-155 z dne 18. 2. 2026.

2. Nesmotrnosti in popravljalni ukrepi

2.1 Normativna ureditev enakih pogojev za pridobitev in razpolaganje z rudarsko pravico

2.1.1 Opis nesmotrnosti

Zakon o rudarstvu⁴ (v nadaljevanju: ZRud-1) določa pogoje za pridobitev, redno podaljšanje in prenos rudarske pravice. V točki 2.2.1.2.b revizijskega poročila je navedeno, da ministrstvo ni predlagalo spremembe ZRud-1, v kateri bi določilo, da pri postopku širitve pridobivalnega prostora, ki ga obravnava kot pridobitev nove rudarske pravice, in pri prenosu rudarske pravice preverja izpolnjevanje enakih pogojev glede izkoriščanja v mejah odobrenega pridobivalnega prostora in skladnega izvajanja rudarske pravice s predpisi in koncesijsko pogodbo, kar mora izpolnjevati koncesionar v primeru rednega podaljšanja rudarske pravice. Ministrstvo tudi ni zagotovilo, da bi pri preverjanju pogojev v primeru podaljšanja rudarske pravice preverilo ravnanja koncesionarja pri morebitnih drugih koncesijah. Zaradi navedenega vsi koncesionarji niso bili obravnavani pod enakimi pogoji in ministrstvo ni varovalo javnega interesa glede mineralnih surovin, z rudarsko pravico pa so lahko razpolagali tudi nosilci rudarskih pravic, ki rudarske pravice niso izvajali v skladu s predpisi in koncesijsko pogodbo, zato bi jim jo ministrstvo lahko odvzelo.

Ministrstvo je moralo v odzivnem poročilu izkazati, da je pripravilo načrt aktivnosti z navedbo aktivnosti, rokov in nosilcev za izvedbo posameznih aktivnosti za pripravo in za posredovanje predloga sprememb in dopolnitev ZRud-1 vladi v obravnavo, v katerem je moralo predlagati, da morajo vlagatelji vlog izpolnjevati enake pogoje za pridobitev, podaljšanje in prenos rudarske pravice glede izkoriščanja v mejah odobrenega pridobivalnega prostora in skladnega izvajanja rudarske pravice s predpisi in koncesijsko pogodbo, ne glede na pridobivalni prostor.

2.1.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo je v letu 2025 začelo pripravljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o rudarstvu (v nadaljevanju: ZRud-1F). Predmetna novela je bila v Državnem zboru Republike Slovenije obravnavana v januarju in v februarju 2026⁵ in sprejeta v Državnem zboru Republike Slovenije. Ministrstvo je v odzivnem poročilu navedlo, da se strinja, da je ob tem v prihodnjem obdobju potrebna celovita sprememba in dopolnitev ZRud-1, to je novela ZRud-1G, oziroma priprava novega Zakona o rudarstvu (v nadaljevanju: ZRud-2).

⁴ Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22, 78/23 – ZUNPEOVE in 81/24.

⁵ Uradni list RS, št. 14/26.

Načrt aktivnosti za pripravo novele ZRud-1G oziroma pripravo novega ZRud-2 za sprejem po rednem postopku obsega aktivnosti, ki jih predstavlja Tabela 1 in vključujejo:

- ureditev enotnih pogojev za vse vlagatelje rudarskih pravic, ne glede na način pridobitve,
- obvezno dokazovanje stvarne pravice (lastništvo ali pisno soglasje) za raziskovanje že ob oddaji vloge,
- določitev postopka opustitve raziskovalnih del, skupaj s sankcijami in obvezno sanacijo,
- ureditev pogojev glede preteklega ravnanja koncesionarjev, vključno z omejitvami kandidiranja v primeru ugotovljenih kršitev,
- jasnejšo ureditev prenosa rudarskih pravic in obveznega obveščanja javnosti o ugasnjenih pravicah.

Tabela 1 Načrt aktivnosti za pripravo in za posredovanje predloga sprememb in dopolnitev ZRud-1 v obravnavo vladi

Aktivnost	Rok	Nosilec
Faza 1 – Analiza stanja in oblikovanje pravnih rešitev (pravna analiza ZRud-1, analiza praks EU, identifikacija neskladij)	30. 11. 2026	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo in morebitni zunanji izvajalci, izbrani po postopku javnega naročanja
Faza 2 – Priprava osnutka sprememb ZRud-1G ali ZRud-2	31. 5. 2027	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, GeoZS ¹⁾ , IRSNVP ²⁾
Faza 3 – Javna obravnava (30 dni) in obravnava pripomb ter usklajevanje dopolnjenega osnutka (po potrebi ponovna javna obravnava (30 dni))	30. 11. 2027	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, GeoZS, IRSNVP
Faza 4 – Posredovanje predloga v medresorsko usklajevanje ter priprava predloga zakona	31. 5. 2028	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, GeoZS, IRSNVP
Faza 5 – Posredovanje predloga zakona vladi in sprejem na vladi	31. 11. 2028	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, GeoZS, IRSNVP
Faza 6 – Sprejem zakona	30. 6. 2029	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, GeoZS, IRSNVP
Faza 7 – Implementacija zakona – sprejem podzakonskih predpisov in implementacija	30. 12. 2030	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, GeoZS, IRSNVP

Opomba: ¹⁾ GeoZS – Geološki zavod Republike Slovenije.

²⁾ IRSNVP – Inšpektorat Republike Slovenije za naravne vire in prostor.

Vir: odzivno poročilo ministrstva.

Ministrstvo je v odzivnem poročilu navedlo, da namerava pri naslednji noveli ZRud-1 oziroma ZRud-2 (v obdobju do leta 2030) predlagati, da morajo vlagatelji vlog izpolnjevati enake pogoje za pridobitev, podaljšanje in prenos rudarske pravice glede izkoriščanja v mejah odobrenega pridobivalnega prostora in skladnega izvajanja rudarske pravice s predpisi in koncesijsko pogodbo, ne glede na pridobivalni prostor.

2.1.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

Ob tem pa opozarjamo, da je ministrstvo pripravilo ZRud-1F in ga 29. 10. 2025 dalo v javno obravnavo⁶, vendar pri pripravi ZRud-1F ni sledilo ugotovitvam revizije in ni ustrezno naslovilo neučinkovitosti, ugotovljenih z revizijo. S predlogom ZRud-1F je ministrstvo pogoje za razpolaganje z rudarsko pravico omililo in je iz predpisa izločilo obveznosti ministrstva, da preverja izpolnjevanje pogojev za razpolaganje z rudarsko pravico. Zato je računsko sodišče ministrstvo v okviru javne obravnave z dopisom⁷ pozvalo k umiku spornih predlogov, kar je ministrstvo upoštevalo in iz predloga ZRud-1F izločilo sporne predloge. Prav tako je računsko sodišče z navedenim dopisom ministrstvo opozorilo na neresnično in zavajajoče sklicevanje na ugotovitve računskega sodišča iz navedene revizije v predloženem predlogu gradiva ZRud-1F.

Ministrstvo pozivamo, da pri pripravi ZRud-1G oziroma ZRud-2, s katerim namerava urediti enotne pogoje za vse vlagatelje rudarskih pravic, ne glede na način pridobitve, pogojev za razpolaganje z rudarsko pravico ne omiljuje ali izloča in naj iz predpisa ne izloča obveznosti ministrstva, da preverja izpolnjevanje pogojev za razpolaganje z rudarsko pravico.

2.2 Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev in razlogov za odvzem rudarske pravice

2.2.1 Opis nesmotrnosti

V točki 2.2.1.2.a revizijskega poročila je navedeno, da ministrstvo ni ugotavljalo razlogov za odvzem rudarske pravice za izkoriščanje in je tudi koncesionarjem, za katere je rudarska inšpekcija ugotovila kršitve, podelilo novo rudarsko pravico. Zaradi opustitve ugotavljanja razlogov in pogojev za odvzem rudarske pravice in odsotnosti ukrepanja v primeru nezakonitega izvajanja del je ministrstvo kršiteljem rudarske zakonodaje omogočalo gospodarsko okoriščanje z nezakonito odvzeto mineralno surovino na račun oškodovanja države kot lastnika mineralnih surovin, s podelitvijo nove rudarske pravice kršiteljem pa je prispevalo k nadaljnjemu nespoštovanju rudarske zakonodaje s strani teh koncesionarjev tudi na novih pridobivalnih prostorih.

Ministrstvo je moralo v odzivnem poročilu izkazati, da je pripravilo načrt aktivnosti z navedbo aktivnosti, rokov in nosilcev za izvedbo nadzora, s katerim bo preverilo izpolnjevanje pogojev in razloge za odvzem rudarske pravice, v katerem mora prikazati vsaj kriterije za izvedbo nadzorov glede na prednostni red po predmetu in subjektu nadzora, obseg načrtovanega nadzora, pričakovane rezultate in načrtovane ukrepe za ureditev stanja.

⁶ [URL: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=18303&lang=si>], 25. 2. 2026.

⁷ Št. 320-9/2022-40 z dne 28. 11. 2025.

2.2.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo načrtuje, da bo za vse pogoje in razloge za odvzem rudarske pravice iz prvega odstavka 59. člena ZRud-1 proučilo pristojnost za izvedbo nadzora. Izvesti namerava sestanek z IRSNVP, na katerem naj bi se dogovorilo o načinu in rokih izvedbe nadzorov v pristojnosti IRSNVP. Za nadzore v lastni pristojnosti namerava imenovati komisijo s pooblastili vpogleda v dejansko stanje na kraju samem in, v primeru ugotovljenih nepravilnosti, odrejanja roka za njihovo odpravo oziroma v nasprotnem primeru s pričetkom postopka odvzema rudarske pravice. Ministrstvo namerava v sodelovanju z IRSNVP:

- vzpostaviti letni program preverjanja pogojev za odvzem rudarskih pravic,
- prioriteto obravnavati primere, kjer je inšpekcija že ugotovila neskladno izkoriščanje, in
- pripraviti standardiziran postopek z javno določenimi fazami, odgovornostmi in dokumentiranjem.

Ministrstvo je pripravilo načrt aktivnosti za izvedbo nadzora nad izpolnjevanjem pogojev in razlogov za odvzem rudarske pravice, ki ga predstavlja Tabela 2. Obseg nadzora naj bi znašal najmanj 25 izvedenih nadzorov v koledarskem letu s pričakovani rezultati najmanj 50 % postopkov zaključenih z odločbo o odvzemu rudarskih pravic, ki naj bi se izvajali letno od 1. 1. 2027 dalje.

Tabela 2 Načrt aktivnosti za pripravo predloga sprememb in dopolnitev ZRud-1 in za njegovo posredovanje vladi v obravnavo

Aktivnost	Rok	Nosilec
Faza 1 – Določitev nosilcev in postopkov (analiza odgovornosti po 59. členu ZRud-1, določitev pristojnosti IRSNVP in ministrstva)	30. 9. 2026	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, IRSNVP
Faza 2 – Vzpostavitev letnega programa nadzorov (določitev prednostne kategorije nadzorov, na primer: obstoječe ugotovljene kršitve IRSNVP, neoddajanje elaboratov, neizpolnjene sanacijske obveznosti, sum izkoriščanja izven prostora) z obsegom nadzora najmanj 25 nadzorov v koledarskem letu	30. 11. 2026	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, IRSNVP
Faza 3 – Imenovanje interne komisije za odvzem rudarskih pravic (priprava in podpis sklepa o imenovanju interne komisije)	31. 12. 2026	Sekretariat ministrstva v sodelovanju z Direktoratom za naravo, Sektorjem za rudarstvo, ministrstvom in IRSNVP
Faza 4 – Pričetek postopkov odvzema (izvedba postopkov za odvzem rudarskih pravic: z najmanj 50 % postopkov zaključenih z odločbo o odvzemu)	1. 1. 2027 in nadalje	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, IRSNVP
Faza 5 – Poročilo o postopkih odvzema v letu 2027 in Načrt letnih kvot 2028 (priprava statističnih podatkov in poročila o izvedenih postopkih)	29. 2. 2028	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo, ministrstvo, IRSNVP

Vir: odzivno poročilo ministrstva.

2.2.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **delno zadovoljiv**.

Ministrstvo ni pripravilo načrta aktivnosti, v katerem bi v celoti izkazalo vse aktivnosti, ki jih namerava izvesti za izvedbo nadzora z vsebino, ki jo je prikazalo v odzivnem poročilu. Ministrstvo ni prikazalo kriterijev za izvedbo nadzorov glede na prednostni red po predmetu in subjektu nadzora, ker namerava določiti prednostne kategorije nadzora šele v fazi 2, ki se nanaša na vzpostavitev letnega programa nadzorov. Ministrstvo je sicer navedlo, da bo prioriteto obravnavalo primere, kjer je IRSNVP že ugotovil kršitve, ter predlagalo primere kriterijev, vendar ni določilo prednostnega reda po predmetu in subjektu nadzora. Zaradi varovanja javnega interesa mora ministrstvo zagotoviti, da z rudarsko pravico ne razpolagajo kršitelji. Ministrstvo bi lahko prednostni red po predmetu nadzora oblikovalo na podlagi razlogov in pogojev za odstop od koncesijske pogodbe, navedenih v prvem odstavku 39. člena ZRud-1, glede na okoljske, družbene in gospodarske posledice nadaljnjega razpolaganja z rudarsko pravico oziroma glede na težo kršitev koncesijske pogodbe in ZRud-1. Na podlagi že ugotovljenih kršitev, tako v pristojnosti IRSNVP kot ministrstva, bi lahko oblikovalo tudi prednostni red subjektov nadzora, po katerem bi večkratnim kršiteljem sledili manj pogosti kršitelji. V skladu z ZRud-1 morajo nosilci rudarskih pravic izpolnjevati pogoje, ki so bili zahtevani za pridobitev rudarske pravice ves čas veljavnosti koncesije, zato bi morale ministrstvo izvesti nadzor tudi nad koncesionarji, nad katerimi nadzor še ni bil izveden in pri katerih doslej še ni bilo ugotovljenih kršitev. Z normativno ureditvijo izpolnjevanja pogojev glede izkoriščanja v mejah odobrenega pridobivalnega prostora in skladnega izvajanja rudarske pravice s predpisi in koncesijsko pogodbo ne glede na pridobivalni prostor za pridobitev in prenos rudarske pravice in ob dosledni preveritvi izpolnjevanja pogojev v postopkih za razpolaganje z rudarsko pravico (pridobitev, podaljšanje in prenos rudarske pravice) ministrstvo vlagateljem, ki so kršitelji, rudarskih pravic ne bi smelo podeliti, podaljšati oziroma prenesti, zaradi česar slednjih, ker je nadzor vključen že v redne postopke pridobitve oziroma ohranjanja rudarske pravice, v poseben nadzor ne bi bilo treba uvrstiti.

2.3 Način zagotavljanja sredstev za sanacijo

2.3.1 Opis nesmotrnosti

Nesmotrnosti, navedene v točki 2.2.4.1.a revizijskega poročila, za odpravo katerih je bil zahtevan popravljalni ukrep, se nanašajo na ravnanje ministrstva, ki je v več različnih situacijah s svojimi ravnanji povzročilo, da koncesionarji v času izvajanja koncesijske pogodbe niso zagotovili zadostnih rezerviranih sredstev za končno sanacijo pridobivalnega prostora, in sicer:

- Ministrstvo je ob sklepanju oziroma podaljševanju koncesijskih pogodb dopustilo, da je bila veljavnost bančne garancije, ki so jo predložili nekateri koncesionarji, krajša od veljavnosti koncesijske pogodbe, zato ti koncesionarji za celotno obdobje trajanja koncesijske pogodbe niso razpolagali z veljavno bančno garancijo. Ministrstvo je koncesionarjem 22 pridobivalnih prostorov, ki jim je v času veljavnosti koncesijske pogodbe potekla bančna garancija, začelo izdajati letne odločbe o odmeri sanacnine, kot to dopušča 34. člena Uredbe o rudarski koncesnini

in sredstvih za sanacijo⁸ (v nadaljevanju: uredba o koncesnini in sanacnini). Pri tem pa ministrstvo ni odmerilo sanacnin za nazaj, in sicer za obdobje od sklenitve koncesijske pogodbe do začetka odmerjanja letnih zneskov sanacnin oziroma od začetka odmerjanja sanacnin do spremembe načina zagotavljanja sredstev za sanacijo iz bančnih garancij na letno plačevanje sanacnin. Od koncesionarjev 22 pridobivalnih prostorov, ki so prešli z bančnih garancij na letno vplačevanje sanacnin, koncesionar 1 pridobivalnega prostora, ki mu je koncesijska pogodba že potekla, ni uspel zbrati sredstev za sanacijo v višini, kot je opredeljena v koncesijski pogodbi oziroma rudarskem projektu za pridobitev koncesije. Ministrstvo ni zagotovilo pravnih podlag, v katerih bi opredelilo, kako in do kdaj mora koncesionar nadomestiti oziroma vplačati sanacnine za leta, ko je rezervirana sredstva za sanacijo zagotavljal z bančno garancijo.

- Ministrstvo od nekaterih koncesionarjev, ki so sredstva za sanacijo zagotavljali z bančno garancijo, ni pridobilo ustreznih bančnih garancij, saj so koncesionarji določenih pridobivalnih prostorov razpolagali z bančno garancijo, katere veljavnost ni bila vsaj 1 leto daljša od časa trajanja koncesijske pogodbe, kot določa uredba o koncesnini in sanacnini, ali pa so razpolagali z bančno garancijo, katere znesek je bil nižji od ocenjenih stroškov sanacije.
- Ministrstvo je višino sanacnine določilo ob sklenitvi koncesijske pogodbe na podlagi ocenjene vrednosti sanacije, kot je opredeljena v rudarskem projektu. Predpisi ne določajo, da bi se ocenjena vrednost sanacije med trajanjem koncesijskega razmerja usklajevala glede na morebitno rast ali znižanje cen materiala in storitev, ki so potrebni za izvedbo sanacijskih del. Ministrstvo podatkov o ocenjenih stroških sanacije ni usklajevalo z inflacijo, kar pomeni, da je realni strošek ocenjene končne sanacije pridobivalnega prostora ob izteku koncesijske pogodbe, ko se mora izvesti končna sanacija, še višji od ocenjene.
- Ministrstvo ni izvedlo aktivnosti, da bi od koncesionarjev pridobilo vse potrebne podatke za obračun letne sanacnine, zato vsem koncesionarjem, ki so izkoriščali mineralno surovino, ni izdajalo odločb o odmeri sanacnine.
- Uredba o koncesnini in sanacnini predpisuje, da mora biti čas veljavnosti bančne garancije najmanj 1 leto daljši, kot je čas trajanja koncesijske pogodbe, kar ni ustrezno, saj koncesionarji glede na predpisan postopek opustitve rudarskih del po ZRud-1 v 1 letu od poteka koncesijske pogodbe težko izvedejo končno sanacijo pridobivalnega prostora, po preteku tega časa pa ministrstvo ne more več unovčiti bančne garancije. Iz podatkov v rudarski knjigi – zbirki rudarskih podatkov izhaja⁹, da obstaja več kot 200 pridobivalnih prostorov, kjer je koncesija potekla pred več kot 1 letom, na nekaterih pridobivalnih prostorih pa že pred 10 ali celo 20 leti, (delna) sanacija pa je izvedena le pri približno desetini teh pridobivalnih prostorov. Ministrstvo bi moralo glede na navedene podatke proučiti, ali so bančne garancije ustrezen instrument zagotavljanja rezerviranih sredstev za sanacijo oziroma ali je dolžina bančnih garancij ustrezno predpisana.

Ministrstvo ni pripravilo pravnih podlag, ki bi zagotavljale, da bi rezervirana sredstva za sanacijo, ki jih mora za izvedbo končne sanacije zagotavljati koncesionar, ob izteku koncesijskega razmerja zadoščala za izvedbo končnih sanacijskih del v obsegu, kot je določen v rudarskem projektu. Ministrstvo tudi ni izvedlo aktivnosti, ki bi omogočale, da bi koncesionarji zagotovili rezervirana

⁸ Uradni list RS, št. 91/11, 57/13.

⁹ Na dan vpogleda 7. 6. 2024.

sredstva za sanacijo, ki bodo ministrstvu ob izteku koncesijskih pogodb, če koncesionarji ne bi izvedli končne sanacije pridobivalnega prostora, zagotavljala zadostna sredstva za izvedbo končne sanacije pridobivalnega prostora. V primerih, ko rezervirana sredstva za izvedbo sanacije ne bodo zadoščala za pokritje vseh stroškov končne sanacije, bo moralo ministrstvo, če bodo šli koncesionarji v stečaj, izbrati izvajalca sanacije in zagotoviti sredstva za sanacijo pridobivalnega prostora.

Ministrstvo je moralo v odzivnem poročilu izkazati, da je pripravilo načrt aktivnosti (z določitvijo posameznih aktivnosti, rokov in nosilcev za izvedbo potrebnih aktivnosti) za proučitev ustreznosti predpisanega načina zagotavljanja rezerviranih sredstev za izvedbo končne sanacije pridobivalnega prostora, z navedbo predlogov ustreznih rešitev, če se izkaže, da obstoječi način ni ustrezen.

2.3.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo je v odzivnem poročilu navedlo, da se še ni seznanilo s primerom, ki bi nakazoval na to, da predpisani način zagotavljanja rezerviranih sredstev za izvedbo končne sanacije pridobivalnega prostora ne bi bil ustrezen. Vendar pa ministrstvo opaža odklon pri obračunavanju stroškov materiala in storitev, ki privedejo do (pre)nizkega stroška končne sanacije, kar bi lahko pripeljalo do pomanjkanja rezerviranih sredstev za sanacijo v primeru, da bi koncesionar prenehal obstajati pred izvedbo končne sanacije. S tem namenom bo ministrstvo proučilo možnost priprave minimalnih normativov in stroškov, ki bi jih projektant moral upoštevati pri izračunu stroškov končne sanacije. Ministrstvo bo predlagalo sprejem minimalnih normativov sanacijskih stroškov v obliki podzakonskega predpisa, ali pa bo predlagalo njihovo vključitev v ZRud-1. Ministrstvo načrtuje izdelavo študij o določitvi minimalnih stroškov končne sanacije na hektar pridobivalnega prostora, z razlikovanjem glede na naklon, vrsto mineralne surovine in tehnologijo odkopavanja. S tem namenom ministrstvo že zbira podatke o evropskih dobrih praksah in predpisih, ki to področje urejajo. Po pridobitvi teh podatkov namerava ministrstvo sprejeti odločitev in ustrezno spremeniti in dopolniti ZRud-1 oziroma podzakonske predpise.

Ministrstvo načrtuje izvedbo celovitega pregleda sistema zagotavljanja sredstev za sanacijo pridobivalnega prostora in namerava zagotoviti:

- posodobitev metodologije za izračun sanacnin, da bodo odražale realne stroške sanacije,
- ureditev pravnih podlag za indeksacijo zbranih sredstev za sanacijo, da se ohranja njihova realna vrednost,
- vzpostavitev enotnega informacijskega sistema, ki bo ministrstvu omogočal samodejno preverjanje plačil sanacnin,
- prenovitev nadzora nad podeljenimi garancijami in uvedbo obveznih letnih preverjanj.

Ministrstvo je v odzivnem poročilu prikazalo načrt aktivnosti za izvedbo pregleda obstoječega sistema zagotavljanja sredstev za sanacijo pridobivalnega prostora in načrtovane aktivnosti za izboljšave, kar prikazuje Tabela 3.

Tabela 3 Načrt aktivnosti za izvedbo pregleda obstoječega sistema zagotavljanja sredstev za sanacijo in načrtovane aktivnosti za izboljšave

Aktivnost	Rok	Nosilec aktivnosti	Pričakovani rezultat izvedene aktivnosti
Faza 1 – Analiza obstoječega stanja: Preučitev možnosti priprave minimalnih normativov in stroškov, ki bi jih projektant moral upoštevati pri izračunu stroškov končne sanacije	28. 2. 2027	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo	Poročilo o analizi obstoječega sistema
Faza 2 – Priprava minimalnih normativov sanacijskih stroškov	30. 6. 2027	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo	Predlog metodologije oziroma normativov minimalnih sanacijskih stroškov
Faza 3 – Priprava predloga zakonske in podzakonske podlage za indeksacijo sanacnin, vzpostavitev informacijskega sistema in letnega nadzora nad garancijami	31. 12. 2027	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo	Urejena pravna podlaga za indeksacijo sanacnin, vzpostavitev informacijskega sistema in letnega nadzora nad garancijami v ZRud-1G ali ZRud-2 oziroma v podzakonskem predpisu
Faza 4 – Implementacija sprejetih rešitev	Letno	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo	Zajemanje podatkov informacijskega sistema in letna poročila izvajanja in spremljanja

Vir: odzivno poročilo ministrstva.

2.3.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **delno zadovoljiv**.

Ministrstvo je pripravilo načrt aktivnosti z določitvijo posameznih aktivnosti, rokov in nosilcev za izvedbo potrebnih aktivnosti, v katerem pa ni izkazalo vseh aktivnosti, ki bi jih bilo treba izvesti za proučitev ustreznosti obstoječega načina zagotavljanja rezerviranih sredstev za izvedbo končne sanacije pridobivalnega prostora, in ni navedlo predlogov ustreznih rešitev za vse ugotovljene nesmotrnosti. Ministrstvo ni prikazalo namere za proučitev in vzpostavitev pravnih podlag, s katerimi bi opredelilo, kako in do kdaj mora koncesionar, ki je prešel iz zagotavljanja sredstev za sanacijo z bančno garancijo na letno plačevanje sanacnin, nadomestiti oziroma vplačati sanacnine za leta, ko je rezervirana sredstva za sanacijo zagotavljal z bančno garancijo. S tem bi ministrstvo zagotovilo, da bi se v obdobju izkoriščanja mineralne surovine na pridobivalnem prostoru zbrala zadostna sredstva za izvedbo končne sanacije. Ministrstvo tudi ni izkazalo načrtovanih aktivnosti za proučitev, ali so bančne garancije ustrezen oziroma primeren instrument zagotavljanja rezerviranih sredstev za sanacijo oziroma ali je čas zahtevane veljavnosti bančnih garancij ustrezen, glede na to, da obstajajo pridobivalni prostori, kjer končna sanacija še ni bila izvedena, bančna garancija za te pridobivalne prostore pa ni več veljavna in je tako ni več mogoče unovčiti. Ministrstvo tudi ni predstavilo, kako namerava izvajati letni nadzor nad bančnimi garancijami koncesionarjev.

Ministrstvo je v odzivnem poročilu sicer prevedelo uvedbo pravnih podlag za indeksacijo vplačanih sanacnin, kar bo predvidoma vplivalo na ohranjanje realne vrednosti vplačanih sanacnin za izvedbo končne sanacije pridobivalnega prostora. Ministrstvo je tudi prepoznalo, da obstoječi način obračunavanja stroškov materiala in storitev za izračun zneska končne sanacije pridobivalnega prostora ni ustrezen, zato namerava pripraviti in vključiti v predpise minimalne normative sanacijskih stroškov, kar bo vplivalo na realnejši izračun stroška končne sanacije pridobivalnega prostora in s tem tudi na višje zneske letnih sanacnin. Ocenjujemo, da samo realnejši izračun stroška

končne sanacije pridobivalnega prostora in indeksacija vplačanih sanacin (ki se bosta predvidoma odražala v višjih zneskih letnih sanacnin in skupaj vplačanih sanacnin) ne bosta nadomestila izpada letnih vplačil sanacnin, ki jih koncesionar, ki je prešel (oziroma bo prešel) iz zagotavljanja sredstev za sanacijo z bančno garancijo na letno plačevanje sanacnin, ne bo vplačal za nazaj, to je za čas, ko je sredstva zagotavljal z bančno garancijo. Vplačane sanacnine zato do konca izkoriščanja mineralnih surovin na pridobivalnem prostoru ne bodo zadoščale za izvedbo končne sanacije, če bi koncesionar prenehal obstajati.

2.4 Stroški zbiranja in spremljanja vplačil sanacnin

2.4.1 Opis nesmotrnosti

V točki 2.2.4.2.b revizijskega poročila je navedeno, da je ministrstvo s tem, ko je naloge vodenja evidenc in izterjavo zapadlih obveznosti iz naslova rezerviranih sredstev za sanacijo pogodbeno preneslo na družbo Alma d. o. o., Škofja Loka (v nadaljevanju: družba Alma), ponovno naročilo in plačalo del storitev, ki bi jih moral izvajati Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad¹⁰ (v nadaljevanju: Eko sklad) in stroške izvajanja pokriti iz nadomestila za upravljanje z rezerviranimi sredstvi za sanacijo, ki ga Eko skladu plačajo koncesionarji¹¹ z letnim vplačevanjem sanacnin. Ministrstvo bi moralo zagotoviti, da bi Eko sklad opravil vse naloge, povezane z zbiranjem rezerviranih sredstev za sanacijo, ali pa vsaj, da bi se storitve, ki jih opravi družba Alma v zvezi z vodenjem evidenc in izterjavo zapadlih obveznosti iz naslova rezerviranih sredstev za sanacijo, plačale iz nadomestil za upravljanje, ki jih prejme Eko sklad, namesto da jih je plačevalo ministrstvo. S takšnim ravnanjem ministrstvo ni zagotovilo namenske porabe dela vplačanih sredstev nadomestila za upravljanje Eko skladu.

Ministrstvo je moralo v odzivnem poročilu izkazati, da je pripravilo načrt aktivnosti (z določitvijo posameznih aktivnosti, rokov in nosilcev za izvedbo potrebnih aktivnosti) za ureditev stroškov zbiranja in spremljanja vplačil sanacnin na način, da se plačajo iz nadomestila za upravljanje Eko sklada oziroma prenos teh del na Eko sklad.

2.4.2 Izkazani popravljalni ukrep

Ministrstvo je v odzivnem poročilu navedlo, da ima za spremljanje izdanih odločb o odmeri koncesnine, nadomestila za pridobljeno mineralno surovino pri izvajanju gradbenih del po 92. členu ZRud-1 in sanacnine ter za izvršitev plačil po teh odločbah sklenjeno 2-letno pogodbo z izvajalcem družbo Alma, ki se izteče 31. 12. 2027.

Ministrstvo načrtuje marca 2026 organizirati sestanek s predstavniki Eko sklada, na katerem jih bo seznanilo, da so dolžni pokrivati stroške iz nadomestila za upravljanje z rezerviranimi sredstvi za

¹⁰ ZRud-1 in Akt o ustanovitvi Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada (Uradni list RS, št. 112/09, 1/12, 98/12, 20/13, 44/22 — ZVO-2, 57/23 in 56/25 — PoZ) določata, da je je Eko sklad med drugim zadolžen za zbiranje ter spremljanje sredstev, pridobljenih iz plačil rezervacij za sanacijo.

¹¹ V skladu s šestim v povezavi s tretjim odstavkom 56. člena ZRud-1.

sanacijo, ki ga dobi Eko sklad. Za prehodno obdobje veljavnosti obstoječe pogodbe z družbo Alma ministrstvo načrtuje, da bo Eko skladu predlagalo, da pokrije sorazmerni delež nastalih stroškov, po poteku pogodbe pa, da Eko sklad poskrbi za zbiranje in spremljanje vplačil sanacnin.

Ministrstvo je v odzivnem poročilu izkazalo načrt aktivnosti za ureditev stroškov zbiranja in spremljanja vplačil sanacnin na način, da se plačujejo iz nadomestila za upravljanje Eko sklada, kar prikazuje Tabela 4.

Tabela 4 Načrt aktivnosti za izvedbo stroškov zbiranja in spremljanja vplačil sanacnin

Aktivnost	Rok	Nosilec aktivnosti	Pričakovani rezultat izvedene aktivnosti
Faza 1 – Izvedba sestanka z Eko skladom	31. 3. 2026	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo	Zapisnik sestanka s sklepi
Faza 2 – Priprava in podpis dogovora o prenosu nalog	30. 6. 2026	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo in Eko sklad	Podpisan dogovor o prenosu nalog
Faza 3 – Uveljavitev novega sistema ob izteku obstoječe pogodbe	31. 12. 2027	Direktorat za naravo, Sektor za rudarstvo in Eko sklad	Zapisnik o primopredaji – 100-odstotni prenos postopkov na Eko sklad

Vir: odzivno poročilo ministrstva.

2.4.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

3. Mnenje o izkazanih popravljalnih ukrepih

Pregledali smo odzivno poročilo, ki ga je na podlagi zahteve iz revizijskega poročila o upravljanju z mineralnimi surovinami izdelalo Ministrstvo za naravne vire in prostor. Ocenili smo, da je odzivno poročilo, ki ga je s kvalificiranim elektronskim podpisom potrdil Jože Novak, minister za naravne vire in prostor, verodostojno.

Zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov smo ocenili na podlagi posredovanega opisa ukrepov in dokumentacije. Menimo, da smo pridobili zadostne in ustrezne podlage in dokaze, da lahko podamo oceno o zadovoljivosti izkazanih ukrepov.

Ocenjujemo, da sta popravljalna ukrepa, opisana v točki 2.1.2 in točki 2.4.2, ki ju je izkazalo Ministrstvo za naravne vire in prostor za odpravo nesmotnosti, **zadovoljiva**.

Ocenjujemo, da sta popravljalna ukrepa, opisana v točki 2.2.2 in točki 2.3.2, ki ju je izkazalo Ministrstvo za naravne vire in prostor za odpravo nesmotnosti, **delno zadovoljiva**.

4. Ovrednotenje delno zadovoljivo odpravljenih nesmotrnosti

Ministrstvo za naravne vire in prostor ni izkazalo zadovoljivih popravljalnih ukrepov, ki se nanašajo na pripravo načrtov aktivnosti, določitev odgovornih oseb in rokov za izvedbo aktivnosti, ki bodo vsebovali navedbo posameznih aktivnosti, potrebnih za:

- izvedbo nadzora, s katerim bo preverilo izpolnjevanje pogojev in razloge za odvzem rudarske pravice vsaj s prikazom kriterijev za izvedbo nadzorov glede na prednostni red po predmetu in subjektu nadzora, obsegu načrtovanega nadzora, pričakovanih rezultatih in načrtovanih ukrepih za ureditev stanja, kar se nanaša na nesmotrnosti, povzete v točki 2.2.1;
- proučitev ustreznosti predpisanega načina zagotavljanja rezerviranih sredstev za izvedbo končne sanacije pridobivalnega prostora z navedbo predlogov ustreznih rešitev v delu, ki se nanaša na proučitev in vzpostavitev pravnih podlag, s katerimi bi opredelilo, kako in do kdaj mora koncesionar, ki je prešel iz zagotavljanja sredstev za sanacijo z bančno garancijo na letno plačevanje sanacnin, nadomestiti oziroma vplačati sanacnine za leta, ko je rezervirana sredstva za sanacijo zagotavljal z bančno garancijo; ministrstvo tudi ni izkazalo aktivnosti za proučitev, ali so bančne garancije ustrezen instrument zagotavljanja rezerviranih sredstev za sanacijo oziroma ali je čas zahtevane veljavnosti bančnih garancij ustrezen; navedeno se nanaša na nesmotrnosti, povzete v točki 2.3.1.

Nesmotrnosti, ki niso bile v celoti zadovoljivo odpravljene, ne presegajo pomembnosti, ki je bila upoštevana v reviziji.

5. Sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja

Ministrstvo za naravne vire in prostor v odzivnem poročilu ni izkazalo v celoti zadovoljivih popravljivih ukrepov za odpravo nesmotrnosti, opisanih v točki 2.2.2 in točki 2.3.2.

S tem je Ministrstvo za naravne vire in prostor v skladu z določbami petega odstavka 29. člena Zakona o računskem sodišču¹² in 1. točko prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije¹³ kršilo obveznost dobrega poslovanja.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Ministrstvu za naravne vire in prostor,
2. Državnemu zboru Republike Slovenije.

¹² Uradni list RS, št. 11/01, 109/12 in 57/25 – ZF.

¹³ Uradni list RS, št. 91/01.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si